

NPO DETAILANALYSE

2025-10-21_VPWON_1360601

Uitzending: NPO-Sending | 2025-10-21 | Geanalyseerd op: 2026-05-23 02:42

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

4.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.7 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof is sinds juli 2024 in functie als extraparlamenteair kabinet, gesteund door PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Dick Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA met 25 zetels, gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), SGP (3 zetels), FvD (3 zetels), DENK en Volt.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1,1	5	Oppositie	Socialistisch, anti-markt, anti-NAVO
GL-PvdA	2,4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, solidariteit, human asielbeleid
PvdD	2,5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, vleestaks
D66	4,8	9	Oppositie	Pro-EU, liberaal-progressief, onderwijs
CDA	5,5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden
NSC	5,8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6,0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7,0	24	Regering	Vrije markt, ondernemerschap, streng asielbeleid
BBB	7,5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbelangen
SGP	7,8	3	Oppositie	Reformatorisch, traditioneel
PVV	9,2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, nationale soevereiniteit
FvD	9,5	3	Oppositie	Extreemrechts, eurosceptisch, Baudet

De belangrijkste politieke conflictlijn betreft migratie en asielbeleid, waarbij de coalitie streeft naar een asielstop en de oppositie (met name GL-PvdA) pleit voor een human en Europees gecoördineerd beleid. Een tweede spanningslijn betreft de klimaattransitie: de coalitie wil het tempo vertragen, terwijl progressieve partijen vasthouden aan ambitieuze doelstellingen. Ten derde is er een fundamenteel debat over koopkracht en inkomensverdeling, waarbij linkse partijen pleiten voor hogere minimumlonen en vermogensbelasting, en rechtse partijen voor lastenverlichting en marktwerking. Tot slot speelt de verhouding tot de EU een rol: PVV en FvD zijn eurosceptisch, terwijl GL-PvdA en D66 sterk pro-Europees zijn.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) is wettelijk verplicht tot pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving op grond van de Mediawet 2008, artikel 2.1. Het NPO-stelsel is gefragmenteerd: omroepverenigingen zoals BNNVARA (producent van Nieuwsuur) dragen eigen redactionele verantwoordelijkheid, maar het pluralismevereiste geldt over het totale aanbod. PVV-leider Wilders heeft de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de politieke gevoeligheid van de berichtgeving vergroot.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

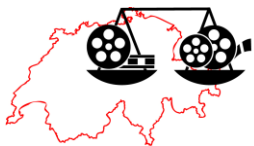
Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
GL-PvdA	+2	00:15 "die hoopt dat er over links kansen zijn voor een nieuw kabinet" — Programmapositie: solidariteit, klimaat, humaan asielbeleid — Grotendeels correct weergegeven; eigen standpunten krijgen ruime spreektijd. Lichte vertekening doordat klimaatambities kritisch worden bevraagd als "minder groen dan vroeger" zonder vergelijkbare kritische toets op andere partijen.
VVD	0	52:11 "Morgen zit hier Mariëlle weer, dan met Dilan Yesilgöz van de VVD" — VVD komt niet inhoudelijk aan bod in deze uitzending; enkel terloopse vermelding. Score 0 wegens afwezigheid.
PVV	-1	45:54 "Er zijn twee partijen waar wij nooit mee zouden kunnen samenwerken: PVV en Forum" — Programmapositie PVV: asielstop, nationale soevereiniteit — PVV wordt uitsluitend als uitsluitingscriterium genoemd, zonder eigen standpunten te presenteren of te toetsen. Lichte vertekening door eenzijdige framing als onbespreekbare partij.
NSC	0	Niet inhoudelijk behandeld in deze uitzending. Score 0 wegens afwezigheid.
D66	0	49:50 terloopse vermelding in coalitiebespreking — Geen inhoudelijke weergave van D66-standpunten. Score 0 wegens afwezigheid.
BBB	0	Niet inhoudelijk behandeld. Score 0 wegens afwezigheid.
CDA	0	49:49 terloopse vermelding in coalitiebespreking — Geen inhoudelijke weergave. Score 0 wegens afwezigheid.
SP	-1	45:03 "Uit SP-kringen wordt gemopperd. Vroeger was er nog wel eens een akkoord tussen SP en de andere linkse partijen. Ze zeggen dat het lijkt alsof Frans Timmermans ze niet nodig heeft." — Programmapositie SP: socialistisch, anti-markt — SP wordt uitsluitend gepresenteerd als ontevreden potentiële coalitiepartner, zonder eigen standpunten te toetsen. Lichte vertekening.

Samenvatting Partijbias

- Meest nauwkeurige weergave: GL-PvdA (Score +2) — eigen standpunten worden uitgebreid en grotendeels correct gepresenteerd.
- Sterkste vertekening: PVV (Score -1) en SP (Score -1) — beide partijen worden uitsluitend functioneel genoemd zonder inhoudelijke toetsing van hun programmaposities.
- Gemiddelde afwijking van 0: 0,5
- Conclusie: De uitzending is structureel gecentreerd op één partij (GL-PvdA) en haar lijsttrekker. Alle andere partijen komen slechts marginaal of helemaal niet aan bod. Dit is inherent aan het format van een lijsttrekkersinterview, maar leidt tot een feitelijke onevenwichtigheid in de weergave van partijposities. De PVV wordt als enige expliciet als uitsluitingscriterium benoemd zonder dat haar standpunten worden gepresenteerd of getoetst.

Links-Rechts-Algehele Tendens

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

TENDENTIESCORE: +1,8

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending geeft uitsluitend een GL-PvdA-lijsttrekker een uitgebreid platform van cir. Rechtse en coalitiestandpunten worden niet zelfstandig gepresenteerd maar uitsluitend als referentiepunt of tegenwicht in de bevraging van Timmermans. De framing van thema's als klimaat, minimumloon en solidariteit sluit aan bij het progressieve discours, terwijl rechtse beleidsalternatieven slechts terloops worden aangestipt. Het format als lijsttrekkersinterview verklaart een deel van de onevenwichtigheid, maar neutraliseert deze niet volledig.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: Nieuwsuur — Lijsttrekkersinterview Frans Timmermans (GL-PvdA)
- Datum: 21.10.2025
- Lengte (geschat uit transcript): (inclusief nieuwsblokken)
- Presentator/Reporter: Jeroen Wollaars (presentator), Arjan Noorlander (Haagse duider), Mathijs Bouman (huseconoom)
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Frans Timmermans	Lijsttrekker GL-PvdA	GL-PvdA	Links (CHES 2,4)
Arjan Noorlander	Haagse duider Nieuwsuur	NPO/Nieuwsuur	Journalistiek, geen partij
Mathijs Bouman	Huseconoom Nieuwsuur	NPO/Nieuwsuur	Journalistiek, geen partij

Hoofdthema

Een uitgebreid lijsttrekkersinterview met Frans Timmermans (GL-PvdA), één week voor de Tweede Kamerverkiezingen van november 2023, waarbij zijn partijprogramma wordt getoetst op thema's als migratie, minimumloon, AOW-koppeling en klimaat.

Relevante Perspectieven voor een Evenwichtige Uitzending

- * Perspectief van de coalitieonderhandelaar: hoe realistisch zijn de coalitiescenario's van GL-PvdA?
- * Perspectief van economen kritisch op minimumloonverhoging: effecten op werkgelegenheid en kleine bedrijven.
- * Perspectief van migratie-experts: zijn de Spaanse terugkeerdeals daadwerkelijk effectief?
- * Perspectief van klimaatwetenschappers: is het vertraagde tijdpad van de Green Deal verantwoord?
- * Perspectief van werkgeversorganisaties (VNO-NCW, MKB-Nederland): gevolgen minimumloonverhoging voor bedrijfsleven.
- * Perspectief van vakbonden: ondersteunen zij de GL-PvdA-plannen volledig?
- * Perspectief van rechtse partijen (VVD, PVV, NSC): alternatieve beleidsvisies op dezelfde thema's.
- * Perspectief van GroenLinks-leden kritisch op de fusie: is de groene agenda voldoende geborgd?
- * Perspectief van asielzoekers en vluchtelingenorganisaties: gevolgen van het voorgestelde terugkeerbeleid.
- * Perspectief van AOW-gerechtigden en ouderenorganisaties: gevolgen van het loskoppelen van de AOW-koppeling.

Toetsing: Werd elk perspectief behandeld?

[A] AANGEDUID

Tijdstempel: 44:35 — Citaat: "Arjan Noorlander bij het coalitiebord staat. Bij wie wilt u?" — Beoordeling: Coalitiescenario's worden kort aangestipt maar niet diepgaand getoetst op haalbaarheid.

[B] UITGELATEN

Tijdstempel: n.v.t. — Citaat: n.v.t. — Beoordeling: Kritische economische perspectieven op de minimumloonverhoging ontbreken; Mathijs Bouman presenteert cijfers maar stelt geen fundamentele kritische vragen vanuit werkgeversperspectief.

[C] BEHANDELD

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Tijdstempel: 12:03 — Citaat: "Wat voor goede afspraken heeft Spanje gemaakt?" — Beoordeling: De Spaanse terugkeerdeals worden kritisch bevraagd, inclusief het ontbreken van officiële cijfers; dit is een van de sterkere kritische momenten in de uitzending.

[D] AANGEDUID

Tijdstempel: 31:13 — Citaat: "Vanaf 2027 moeten leveranciers van aardgas, benzine en diesel emissierechten kopen voor hun CO2-uitstoot." — Beoordeling: Het klimaatbeleid wordt aangestipt maar niet diepgaand getoetst vanuit wetenschappelijk perspectief.

[E] UITGELATEN

Tijdstempel: n.v.t. — Citaat: n.v.t. — Beoordeling: Werkgeversorganisaties komen niet aan bod; hun perspectief op de minimumloonverhoging ontbreekt volledig.

[F] UITGELATEN

Tijdstempel: n.v.t. — Citaat: n.v.t. — Beoordeling: Vakbonden worden niet geciteerd of bevraagd.

[G] UITGELATEN

Tijdstempel: n.v.t. — Citaat: n.v.t. — Beoordeling: Rechtse partijen komen niet inhoudelijk aan bod; hun beleidsalternatieven worden niet gepresenteerd.

[H] AANGEDUID

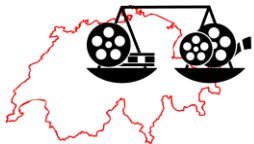
Tijdstempel: 34:19 — Citaat: "Ik heb rond gebeld binnen het GroenLinks deel van de partij. Daar zijn zorgen dat dat alle medische en activistische karakter dat in GroenLinks zat... dat dat langzamerhand meer naar de achtergrond gaat." — Beoordeling: Interne kritiek vanuit GroenLinks wordt aangestipt via Noorlander, maar niet verdiept met directe stemmen van kritische leden.

[I] UITGELATEN

Tijdstempel: n.v.t. — Citaat: n.v.t. — Beoordeling: Het perspectief van asielzoekers of vluchtelingenorganisaties ontbreekt volledig in de bespreking van het terugkeerbeleid.

[J] UITGELATEN

Tijdstempel: n.v.t. — Citaat: n.v.t. — Beoordeling: Ouderenorganisaties of AOW-gerechtigden komen niet aan bod bij de bespreking van de AOW-koppeling.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Mathijs Bouman — Huisseconoom Nieuwsuur

Tijdstempel: 21:06

Uitspraak: "Experts zeggen drie keer zo duur... als je ook de AOW laat meestijgen."

Inkadering: Bouman presenteert economische analyses van de GL-PvdA-plannen. Hij is vaste medewerker van Nieuwsuur en heeft geen directe partijbinding.

Ontbrekende tegenstem: Een econoom die de koppeling verdedigt vanuit solidariteitsperspectief, of een vertegenwoordiger van ouderenorganisaties.

Bronnen-dieptecheck:

(a) FINANCIERING: Mathijs Bouman is in dienst van NPO/BNNVARA als huiseconoom. Financiering: publiek. Geen directe commerciële belangen. Wel institutioneel belang bij het handhaven van zijn positie als gezaghebbende duider.

(b) MANDAAT: Zijn mandaat is economische duiding voor een breed publiek. Compatibel met neutrale analyse, maar zijn rol is ook entertainend en toegankelijk, wat diepgang kan beperken.

D1 Belangenconflict: +1 — Geen directe financiële belangen; wel institutionele binding aan NPO.

D2 Persoonlijk risico: +1 — Beperkt risico; zijn positie is gevestigd.

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Econoom met brede ervaring; uitspraken liggen binnen zijn vakgebied.

D4 Meningsconsistentie: +1 — Geen aanwijzingen voor inconsistentie.

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend datagedreven, maar vereenvoudigd voor tv-publiek.

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron; citeert onderzoeken maar presenteert geen primaire data.

• TOTAAL: +6 → BRONNENVERKEERSLICHT: GROEN

(c) VAKBEKWAAMHEID: De inkadering van Bouman als "huiseconoom" suggereert neutraliteit, maar zijn analyses zijn selectief gericht op de plannen van GL-PvdA zonder vergelijkbare toetsing van andere partijprogramma's. Dit is structureel partijdig in de context van een lijsttrekkersinterview.

Expert 2: Arjan Noorlander — Haagse duider Nieuwsuur

Tijdstempel: 34:19

Uitspraak: "Ik heb rond gebeld binnen het GroenLinks deel van de partij. Daar zijn zorgen dat dat alle medische en activistische karakter dat in GroenLinks zat... dat dat langzamerhand meer naar de achtergrond gaat."

Inkadering: Noorlander fungeert als politiek duider en brengt informatie in over interne partijdynamiek.

Ontbrekende tegenstem: Een GroenLinks-lid dat de fusie positief beoordeelt, of een onafhankelijke politicoloog.

Bronnen-dieptecheck:

(a) FINANCIERING: In dienst van NPO/BNNVARA. Publiek gefinancierd. Geen directe partijbinding.

(b) MANDAAT: Politieke duiding voor breed publiek. Compatibel met neutrale analyse.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

D1 Belangenconflict: +1 — Geen directe belangen; institutionele binding NPO.

D2 Persoonlijk risico: +1 — Gevestigde positie; beperkt risico.

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Politiek journalist; geen academische politicoloog.

D4 Meningsconsistentie: +1 — Geen aanwijzingen voor inconsistentie.

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend feitelijk, maar gebaseerd op anonieme bronnen ("ik heb rond gebeld").

D6 Bronniveau: -1 — Anonieme bronnen binnen de partij; geen primaire documentatie.

- TOTAAL: +4 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Noorlanders informatie over interne GroenLinks-kritiek is gebaseerd op anonieme bronnen, wat de verifieerbaarheid beperkt. De inkadering als "Haagse duider" suggereert gezag dat niet volledig wordt onderbouwd.

Ontbrekende expertengroepen:

- Onafhankelijke migratiedeskundige (bijv. van het WODC of IND) voor toetsing van de Spaanse terugkeerdeals.
- Klimaatwetenschapper (bijv. van het PBL of KNMI) voor toetsing van de Green Deal-tijdlijn.
- Arbeidsmarkteconoom kritisch op minimumloonverhoging (bijv. van CPB of werkgeversorganisaties).

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Mathijs Bouman — Huseconoom Nieuwsuur	+1	+1	+2	+1	+1	0	+6	GROEN
Arjan Noorlander — Haagse duider Nieuwsuur	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+4	GEEL

Samenvatting:

- Mathijs Bouman: GROEN (+6) — Competente econoom, maar selectief ingezet op GL-PvdA-plannen zonder vergelijkbare toetsing van andere partijen.
- Arjan Noorlander: GEEL (+4) — Politiek journalist met anonieme bronnen; beperkte verifieerbaarheid van interne partijinformatie.

2. BRONSELECTIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Vluchtelingenwerk Spanje

Tijdstempel: 14:05

Uitspraak: "We hebben geen officiële cijfers over het aantal mensen dat wordt uitgezet als gevolg van deze afspraken."

(a) Financiering en dragerschap: Vluchtelingenwerk Spanje is een NGO gefinancierd door donaties, overheidssubsidies en Europese fondsen. Heeft een structureel belang bij het beschermen van vluchtelingenrechten.

(b) Structureel belangenconflict: Als vluchtelingenorganisatie heeft Vluchtelingenwerk Spanje een institutioneel belang bij het bekritisieren van terugkeerdeals. Dit maakt hen een partijdige bron in dit debat.

(c) Ontbrekende tegenbron: Het Spaanse ministerie van Binnenlandse Zaken (dat geen antwoord gaf) of een onafhankelijk migratieonderzoeksinstituut.

Bron 2: Raad van State

Tijdstempel: 28:35

Uitspraak: "Koppelen vinden zij duur. Het grootste budgettaire effect... is de term die zij gebruiken. Het is niet solidair tussen de generaties. En ouderen hebben weinig armoede."

(a) Financiering en dragerschap: De Raad van State is een staatsorgaan, gefinancierd door de Nederlandse overheid. Onafhankelijk adviseur van de wetgever.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct belang bij een specifieke uitkomst; adviseert op basis van juridische en financiële analyse.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een econoom die de koppeling verdedigt vanuit solidariteitsperspectief.

Bron 3: ING en Rabobank (terloops geciteerd)

Tijdstempel: 31:36

Uitspraak: "Dat bevestigen allerlei onderzoekers. Van ING tot Rabobank."

(a) Financiering en dragerschap: Commerciële banken met eigen economische onderzoeksafdelingen. Gefinancierd door aandeelhouders en klanten.

(b) Structureel belangenconflict: Commerciële banken hebben belang bij stabiele energiemarkten en kunnen een voorkeur hebben voor geleidelijke klimaattransitie. Niet neutraal op klimaatbeleid.

(c) Ontbrekende tegenbron: PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) wordt wel genoemd als "nog aan het uitrekenen", maar hun conclusies worden niet gepresenteerd.

Geruchttoetsing (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 13:05

Bewering: "Ik denk twee a drie keer meer [teruggestuurde asielzoekers in Spanje dan in Nederland]."

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Woordmarkering: "ik denk" — speculatief, geen primaire bron.

Primaire bron aanwezig: Nee — Timmermans verwijst naar schriftelijke informatie van medewerkers die hij niet paraat heeft. +1 strafpunt.

Gerucht 2:

Tijdstempel: 14:44

Bewering: "Ik heb ze wel gekregen, schriftelijk, van medewerkers. Maar ik kan het niet uit mijn hoofd zeggen."

Woordmarkering: Geen expliciete markering, maar de bron is niet verifieerbaar voor kijkers. +1 strafpunt.

Gecorrigeerde score met strafpunten: 4/10 (basisbeoordeling 2/10 + 2 strafpunten)

Samenvatting: De bronselectie is beperkt en eenzijdig: Vluchtelingenwerk Spanje is een partijdige bron die als feitelijke autoriteit wordt gepresenteerd, terwijl Timmermans' eigen cijfers over Spanje niet verifieerbaar zijn. De Raad van State wordt correct geciteerd maar door Timmermans weggezet als slechts één mening.

3. TIJDSVERDELING									3/10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Definitie: Verdeling van spreekijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreekijd:

- Frans Timmermans (GL-PvdA): ca. 28 min. (ca. 60%)
- Jeroen Wollaars (presentator): ca. 10 min. (ca. 21%)
- Mathijs Bouman (huiseconoom): ca. 5 min. (ca. 11%)
- Arjan Noorlander (duider): ca. 4 min. (ca. 8%)
- Nieuwsblokken (overig nieuws): ca. 5 min. (buiten interview)

Samenvatting: De tijdsverdeling is inherent aan het format van een lijsttrekkersinterview en geeft Timmermans verreweg de meeste spreekijd. Geen andere politieke partij of tegenstander krijgt spreekijd. Dit is formattechnisch verklaarbaar maar leidt tot een structurele onevenwichtigheid in het totaalbeeld van de uitzending.

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Omissie 1:

Context: De effectiviteit van de Spaanse terugkeerdeals wordt niet getoetst met onafhankelijke migratiecijfers of een onafhankelijke expert.

Relevant bij: 12:03–14:51

Werking: De kijker krijgt de indruk dat de Spaanse aanpak ofwel werkt (Timmermans) ofwel onbekend is (Vluchtelingenwerk Spanje), zonder dat een onafhankelijke bron dit kan duiden. De structurele vraag of terugkeerdeals überhaupt effectief zijn, wordt niet gesteld.

Omissie 2:

Context: De gevolgen van de minimumloonverhoging voor het midden- en kleinbedrijf worden niet behandeld.

Relevant bij: 20:29–22:35

Werking: De minimumloonverhoging wordt uitsluitend gepresenteerd als voordeel voor werknemers en als rem op arbeidsmigratie. De mogelijke negatieve effecten op werkgelegenheid of bedrijfsvoering worden niet besproken.

Omissie 3:

Context: De positie van PVV, VVD en NSC op de besproken thema's (migratie, minimumloon, klimaat) wordt niet gepresenteerd als alternatief referentiepunt.

Relevant bij: gehele uitzending

Werking: De kijker krijgt uitsluitend het GL-PvdA-frame te zien. Rechtse beleidsalternatieven worden niet inhoudelijk gepresenteerd, waardoor de indruk ontstaat dat het GL-PvdA-programma de enige serieuze optie is.

Samenvatting: Structurele omissies betreffen het ontbreken van onafhankelijke migratiedeskundigen, werkgeversperspectief en rechtse beleidsalternatieven. Dit beperkt de informatieve waarde van de uitzending voor kijkers die een volledig beeld willen vormen.

Ontbrekende stemmen

- Werkgeversorganisaties (VNO-NCW/MKB-Nederland): Hadden de economische gevolgen van de minimumloonverhoging voor het midden- en kleinbedrijf kunnen toelichten.
- Vluchtelingenwerk Nederland: Had het perspectief van asielzoekers op het voorgestelde terugkeerbeleid kunnen inbrengen.
- Ouderenorganisaties (ANBO/KBO-PCOB): Hadden de gevolgen van het loskoppelen van de AOW-koppeling voor ouderen met alleen AOW kunnen verduidelijken.
- Klimaatwetenschappers (PBL/KNMI): Hadden de wetenschappelijke onderbouwing van het vertraagde klimaatijdpad kunnen toetsen.
- GroenLinks-leden kritisch op de fusie: Hadden de interne spanningen over de groene agenda concreter kunnen maken.
- Spaanse migratiedeskundigen of Vluchtelingenwerk Spanje (direct in studio): Hadden de effectiviteit van de Spaanse terugkeerdeals onafhankelijk kunnen beoordelen.
- Vertegenwoordiger van een rechtse partij (VVD/NSC): Had een alternatief beleidsframe kunnen presenteren op dezelfde thema's.
- Jongerenorganisaties: Hadden het perspectief van jongeren op de intergenerationele solidariteit (AOW vs. minimumloon) kunnen inbrengen.

5. CIJFERMANIPULATIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:37

Cijfer: "Meer dan 60 procent is hoogopgeleid."

Dimensies: (b) aandeel getoond — (a) absolute aantallen ontbreken — (c) trend ontbreekt.

Ontbrekende context

Hoeveel kiezers zijn dit in absolute aantallen? Is dit aandeel gestegen of gedaald ten opzichte van vorige verkiezingen?

Werking: Het cijfer suggereert een structureel probleem voor GL-PvdA zonder dat de historische ontwikkeling of vergelijking met andere partijen wordt gemaakt.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 21:40

Cijfer: "Tegen die tijd zitten we automatisch op 16,81 euro [minimumloon]. Dus dan is het maar 1,20 euro wat erbij moet komen."

Dimensies: (a) absolutewaarde getoond — (b) aandeel ontbreekt — (c) trend aangeduid.

Ontbrekende context

Wat zijn de kosten van deze extra 1,20 euro voor werkgevers in totaal? Hoeveel werknemers ontvangen het minimumloon?

Werking: De framing "maar 1,20 euro" minimaliseert de maatregel voor kijkers, terwijl de totale budgettaire impact niet wordt gepresenteerd.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 41:52

Cijfer: "Die komen op 20 miljard [voor natuurherstel]. Wat geeft GroenLinks-PvdA uit aan natuur? In de doorrekening is dat 2 miljard."

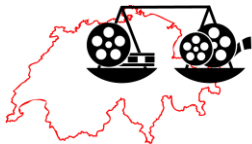
Dimensies: (a) absolutewaarden getoond — (b) aandeel van totale begroting ontbreekt — (c) trend ontbreekt.

Ontbrekende context

Wat is de tijdshorizon van de 20 miljard? Over hoeveel jaar? Wat is de verhouding tot het totale GL-PvdA-programmabudget?

Werking: Het contrast tussen 20 miljard en 2 miljard suggereert een groot tekort zonder dat de tijdshorizon of de bredere beleidscontext wordt verduidelijkt.

Samenvatting: Meerdere cijfers worden gepresenteerd zonder de drie dimensies (absoluut, aandeel, trend) volledig te tonen. Dit leidt tot een vertekend beeld van de omvang en impact van de besproken maatregelen.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 04:13

Citaat

"Uw lijstduwers Jan Pron en Hedy d'Ancona zitten in de raad van advies van The Rights Forum."

Techniek: Timmermans wordt geassocieerd met The Rights Forum, dat eerder in de uitzending is geframed als een organisatie die een poster maakte die genocide-beschuldigingen aan politici koppelt.

Werking: De suggestie is dat Timmermans verantwoordelijk is voor de acties van een organisatie waarbij twee van zijn lijstduwers (op plek 79 en 80) in de raad van advies zitten.

Bronnencheck The Rights Forum:

- Werkt deze organisatie met aantoonbare primaire bronnen? Gedeeltelijk — The Rights Forum publiceert analyses over het Israëlisch-Palestijns conflict met bronverwijzingen, maar de Gaza Kieswijzer is een politiek instrument zonder wetenschappelijke pretentie.
- Zijn hun kernuitspraken falsifieerbaar? Gedeeltelijk — de kieswijzer is een politiek oordeel, geen wetenschappelijke claim.

Risicomatrix:

- Wat heeft de organisatie verloren door haar positie? Reputatie bij pro-Israëlische kringen.
- Wat wint ze? Aandacht, donateurs uit pro-Palestijnse kringen.
- Netto: Beperkt risico, beperkte winst — geen eenduidige conclusie over geloofwaardigheid.

Toonaard: Politiek-activistisch, niet wetenschappelijk.

Resultaatcategorie: B — Grensval (deels onderbouwd, deels speculatief).

Associatieketen: The Rights Forum → Gaza Kieswijzer → genocide-beschuldiging → Jan Pron/Hedy d'Ancona → Frans Timmermans.

Samenvatting: De associatieketen is aanwezig maar wordt door de presentator niet expliciet als diskrediterend ingezet; Timmermans krijgt ruimte om zich te distantiëren. De techniek is aanwezig maar mild toegepast.

7. TIMING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:08–01:52 (begin)

Inhoud: Introductiefilm met hoogtepunten uit Timmermans' carrière, inclusief zijn rol als minister van Buitenlandse Zaken, zijn verkiezing als lijsttrekker, zijn meertaligheid en zijn vermelding van wekelijkse aangiftes van doodsb bedreigingen.

Timing-effect

De introductiefilm positioneert Timmermans als een ervaren, internationaal gerespecteerde staatsman die bedreigd wordt. Dit creëert sympathie bij de kijker vóór het inhoudelijke interview begint, wat de kritische bevraging die volgt kan verzachten.

Bevinding 2:

Positie: 08:43–09:05 (vroeg in interview)

Inhoud: Het Solidariteitslied wordt gezongen, Timmermans zingt mee, verwijzing naar zijn opa als mijnwerker en Joop den Uyl als voorbeeld.

Timing-effect

De emotionele verankering van Timmermans' politieke identiteit in de arbeidersbeweging vindt vroeg in het interview plaats, waardoor zijn latere beleidsstandpunten worden ingekaderd als authentiek en historisch geworteld.

Bevinding 3:

Positie: 51:58–52:19 (einde)

Inhoud: "Veel succes met uw campagne en dank voor de komst."

Timing-effect

De afsluiting is warm en persoonlijk, zonder kritische samenvatting of eendoordeel. Dit versterkt de positieve toon waarmee de kijker de uitzending verlaat.

Samenvatting: De timing van de introductiefilm en de emotionele ankers vroeg in het interview creëren een sympathiek kader dat de kritische bevraging in het midden van de uitzending gedeeltelijk neutraliseert.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 03:00

Uitlokkende gebeurtenis: De Gaza Kieswijzer van The Rights Forum, die stelt dat Van der Plas "koos voor genocide".

Reactie: De presentator vraagt Timmermans naar zijn mening over de poster en of hij zijn lijstduwers hierop zal aanspreken. De toon is kritisch-onderzoekend.

Vergelijking

Er is geen vergelijkbaar moment in de uitzending waarbij een andere politicus wordt bevraagd over acties van aan hen gelieerde organisaties.

Asymmetrie: Niet volledig aantoonbaar als selectief, omdat de uitzending uitsluitend Timmermans als gast heeft. De vraag is inhoudelijk legitiem.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 1/5

Samenvatting: Er is geen duidelijke selectieve verontwaardiging aantoonbaar in deze uitzending. De kritische bevraging over The Rights Forum is inhoudelijk gerechtvaardigd en wordt niet emotioneel geladen gepresenteerd.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het thema af?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 11:26–14:51

Ontbrekend perspectief/feit: De effectiviteit van terugkeerdeals met Noord-Afrikaanse landen wordt niet getoetst met onafhankelijke migratiecijfers of een onafhankelijke expert. Vluchtelingenwerk Spanje is een partijdige bron.

Relevantie: Timmermans baseert een centraal beleidsstandpunt op niet-verifieerbare cijfers. Een onafhankelijke toetsing is essentieel voor de informatieve waarde.

Impact

De kijker kan niet beoordelen of het Spaanse model daadwerkelijk effectief is, wat de geloofwaardigheid van Timmermans' migratieplan onterecht onbetwist laat.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 20:29–30:04

Ontbrekend perspectief/feit: De gevolgen van de minimumloonverhoging voor werkgevers en de arbeidsmarkt worden niet behandeld. CPB-analyses over werkgelegenheidseffecten ontbreken.

Relevantie: Een minimumloonverhoging van 14 naar 18 euro heeft significante macro-economische effecten die niet worden besproken.

Impact

De kijker krijgt uitsluitend het voordeel voor werknemers gepresenteerd, zonder de mogelijke nadelen voor werkgelegenheid of bedrijfsvoering.

Bevinding 3:

Tijdstempel: gehele uitzending

Ontbrekend perspectief/feit: Rechtse beleidsalternatieven op migratie, klimaat en koopkracht worden niet gepresenteerd als referentiepunt.

Relevantie: In een verkiezingscampagne is het voor kijkers relevant om te weten hoe het GL-PvdA-programma zich verhoudt tot alternatieven.

Impact

De uitzending presenteert impliciet het GL-PvdA-programma als het enige serieuze alternatief voor het "rechtse kluitjevoetbal".

Samenvatting: De uitzending is structureel onvolledig doordat cruciale externe perspectieven, onafhankelijke toetsing van beleidsstandpunten en rechtse beleidsalternatieven ontbreken. Dit beperkt de informatieve waarde voor kijkers die een volledig beeld willen vormen.

De uitzending vindt plaats in de hete fase van de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023. GL-PvdA staat op dat moment tweede in de peilingen, achter PVV. Timmermans profileert zich als alternatief voor het "rechtse kluitjevoetbal" en hoopt een progressief kabinet te kunnen vormen. Het debat over migratie, klimaat en koopkracht domineert de campagne. De fusie tussen GroenLinks en PvdA is relatief recent en roept intern vragen op over de balans tussen sociale en groene agenda's.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Aandeel gedekte perspectieven

Geïnverteerd: oorspronkelijke waarde meet dekking (hoger = beter). Weergegeven als afwijking (hoger = grotere hiaten).

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het thema fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 08:11

Citaat	<i>"En als je af wilt van het rechtse kluitjevoetbal... dan kom je terecht bij de Partij van de arbeid."</i>
Manipulatie	Het politieke landschap wordt ingekaderd als een tegenstelling tussen "rechtse kluitjevoetbal" (negatief) en GL-PvdA (positief alternatief). De presentator laat deze framing onbetwist.
Waarom problematisch	Kijkers worden impliciet uitgenodigd om rechtse partijen als eendimensionaal en onorigineel te beschouwen, zonder dat dit frame wordt uitgedaagd of genuanceerd.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 00:15

Citaat	<i>"die hoopt dat er over links kansen zijn voor een nieuw kabinet."</i>
Manipulatie	De introductie framt de uitzending als een verhaal over hoop en kansen voor links, wat een positieve connotatie heeft.
Waarom problematisch	Een neutrale introductie zou de politieke positie van Timmermans beschrijven zonder de normatieve lading van "hoop" en "kansen".

Bevinding 3:

Tijdstempel: 31:01

Citaat	<i>"Ze hebben weer wat verzonnen bij De Telegraaf."</i>
Manipulatie	Timmermans diskrediteert De Telegraaf als bron zonder inhoudelijke weerlegging. De presentator laat dit onbetwist.
Waarom problematisch	Een neutrale presentator zou Timmermans uitdagen om de inhoud van het Telegraaf-artikel te weerleggen in plaats van de bron te diskrediteren.

Samenvatting: De uitzending hanteert een frame waarin GL-PvdA als het progressieve alternatief voor een eendimensionaal rechts wordt gepresenteerd. Dit frame wordt niet uitgedaagd door de presentator.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gezet?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 08:11

Citaat	<i>"het rechtse kluitjevoetbal"</i>
Manipulatie	Pejoratieve metafoor voor rechtse partijen die samenwerking en originaliteit ontkent.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "de rechtse coalitie" of "de rechtse partijen". De term "kluitjevoetbal" heeft een negatieve connotatie van ongecoördineerd en onorigineel handelen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 19:05

Citaat	<i>"geen schijnoplossingen"</i>
Manipulatie	Timmermans bestempelt het standpunt van andere partijen (strafbaarstelling illegaliteit) als "schijnoplossing" zonder dat de presentator vraagt om een onderbouwing van dit oordeel.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "een maatregel waarvan de effectiviteit omstreden is". De term "schijnoplossing" is een politiek oordeel dat als feit wordt gepresenteerd.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 44:41

Citaat	<i>"Er zijn twee partijen waar wij nooit mee zouden kunnen samenwerken: PVV en Forum."</i>
Manipulatie	PVV en FvD worden als enige partijen expliciet uitgesloten, zonder dat de presentator vraagt naar de inhoudelijke gronden voor deze uitsluiting.
Waarom problematisch	De uitsluiting van PVV en FvD wordt als vanzelfsprekend gepresenteerd, terwijl PVV de grootste partij in de peilingen is. Een neutrale presentator zou doorvragen naar de inhoudelijke gronden.

Samenvatting: De woordkeuze in de uitzending weerspiegelt grotendeels het politieke vocabulaire van GL-PvdA, dat onbetwist wordt overgenomen door de presentator.

12. MODERATIEGEDRAG

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 14:26

Uitlokkende gebeurtenis: Timmermans claimt dat Spanje twee à drie keer meer asielzoekers terugzendt dan Nederland, maar kan de cijfers niet paraat geven.

**Citaat
(presentator)**

"Dus u weet meer dan vluchtelingenwerk Spanje?"

Vergelijking

Er is geen vergelijkbaar moment waarbij een andere gast wordt uitgedaagd op niet-onderbouwde cijfers in deze uitzending.

Asymmetrie: Niet aantoonbaar als selectief, omdat er geen andere gasten zijn. De vraag is inhoudelijk legitiem en kritisch.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 31:35

Uitlokkende gebeurtenis: Timmermans zegt trots te zijn op de ETS2-regeling (emissierechten voor consumenten).

**Citaat
(presentator)**

"Waarom bent u daar zo trots op?"

Vergelijking

Geen vergelijkbaar moment met andere gasten.

Asymmetrie: De vraag is kritisch maar legitiem. Niet aantoonbaar als selectief.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 43:35

Uitlokkende gebeurtenis: Timmermans begint over investeringen in openbaar vervoer terwijl het gesprek over natuurherstel gaat.

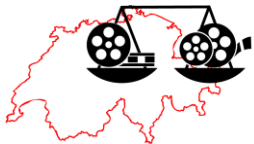
**Citaat
(presentator)**

"We zijn nu bij natuurherstel. Ja, hallo."

Vergelijking

Geen vergelijkbaar moment met andere gasten.

Asymmetrie: De onderbreking is inhoudelijk gerechtvaardigd maar de toon ("Ja, hallo") is informeel en licht ongeduldig. Niet aantoonbaar als selectief.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: Het moderatiegedrag is overwegend kritisch en inhoudelijk gericht, maar de asymmetrie is structureel: er is slechts één gast, waardoor vergelijking met andere posities niet mogelijk is. De presentator laat enkele politieke frames van Timmermans onbetwist (zie Framing, criterium 10).

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillend harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan Frans Timmermans, 14:26: "Dus u weet meer dan vluchtelingenwerk Spanje?" — hard/kritisch

Aan Frans Timmermans, 02:23: "Houdt u het vol?" — zacht/persoonlijk

Vergelijking

De uitzending wisselt tussen harde inhoudelijke vragen en zachte persoonlijke vragen. Dit is deels inherent aan het format, maar de zachte vragen (over slaap, sport, bedreigingen) creëren een sympathiek kader dat de harde vragen verzacht.

Asymmetrie 2:

Aan Frans Timmermans, 44:35: "Bij wie wilt u?" (coalitievraag) — neutraal/open

Geen vergelijkbare vraag aan een rechtse gast over hun coalitiepreferenties.

Vergelijking

De coalitievraag wordt uitsluitend vanuit het perspectief van GL-PvdA gesteld, zonder dat rechtse coalitiescenario's worden besproken.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is deels inherent aan het format van een lijsttrekkersinterview, maar de afwisseling van harde inhoudelijke vragen met zachte persoonlijke vragen creëert een sympathiek kader voor Timmermans.

14. FALSE BALANCE

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

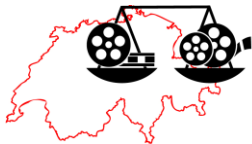
Tijdstempel: 34:07

Constructie: "Hoe groen is deze fusiepartij, GroenLinks-PvdA?" — Arjan Noorlander presenteert interne kritiek vanuit GroenLinks als tegenwicht voor Timmermans' eigen positieve presentatie.

Analyse

Dit is een poging tot evenwicht binnen de partij, maar geen echte false balance in de klassieke zin. De interne kritiek is reëel en relevant.

Samenvatting: Er is geen significante false balance aantoonbaar in deze uitzending. Het format van een lijsttrekkersinterview maakt false balance structureel minder relevant, omdat er geen twee gelijkwaardige posities worden gepresenteerd.

15. AGENDA-SETTING

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: De klimaatcrisis is een vaststaand feit dat politiek handelen vereist.

Tijdstempel: 33:38 — Bewijs: "Je moet mensen en bedrijven stimuleren om hun uitstoot van CO2 te verminderen."

Alternatieve agenda: De vraag of de specifieke maatregelen (ETS2, Green Deal) effectief en proportioneel zijn, wordt niet als open vraag behandeld maar als gegeven.

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: PVV en FvD zijn per definitie ongeschikte coalitiepartners.

Tijdstempel: 45:54 — Bewijs: "Er zijn twee partijen waar wij nooit mee zouden kunnen samenwerken: PVV en Forum."

Alternatieve agenda: De vraag waarom de grootste partij in de peilingen (PVV) als onbespreekbaar wordt beschouwd, wordt niet inhoudelijk getoetst.

Bevinding 3:

Gesteld agenda-element: Solidariteit als politiek kompas is een positieve waarde.

Tijdstempel: 20:20 — Bewijs: "Alles wat wij voorstaan is solidariteit, ons kompas."

Alternatieve agenda: De vraag of solidariteit als politiek principe ook nadelen heeft (moral hazard, afhankelijkheid, financierbaarheid) komt niet op de agenda.

Samenvatting: De agenda-setting van de uitzending sluit nauw aan bij het politieke frame van GL-PvdA: klimaatcrisis als gegeven, PVV als onbespreekbaar, solidariteit als onbetwiste waarde. Alternatieve frames worden niet systematisch aangeboden.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

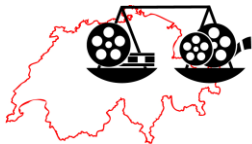
Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenselectie	H	5	Twee vaste NPO-medewerkers toetsen uitsluitend GL-PvdA-plannen zonder externe tegenstemmen.
2	Bronselectie	H	4	Vluchtelingenwerk Spanje als partijdige bron gepresenteerd als neutrale autoriteit; Timmermans' eigen cijfers niet verifieerbaar.
3	Tijdsverdeling	H	3	Timmermans krijgt ca. 60% spreektijd; geen andere politieke posities vertegenwoordigd.
4	Weglaten	H	6	Werkgeversperspectief, rechtse beleidsalternatieven en onafhankelijke migratiedeskundigen ontbreken volledig.
5	Cijfermanipulatie	H	5	Meerdere cijfers gepresenteerd zonder alle drie dimensies (absoluut, aandeel, trend).
6	Schuld door associatie	H	3	Associatieketen The Rights Forum → Timmermans aanwezig maar mild toegepast.
7	Timing	H	4	Introductiefilm en emotionele ankers vroeg in interview creëren sympathiek kader.
8	Selectieve Verontwaardiging	H	2	Geen aantoonbare selectieve verontwaardiging; bevraging over The Rights Forum inhoudelijk legitiem.
9	Volledigheid	H	6	Structurele omissies: geen onafhankelijke migratietoetsing, geen werkgeversperspectief, geen rechtse alternatieven.
10	Framing	S	5	"Rechtse kluitjevoetbal"-frame onbetwist gelaten; GL-PvdA als enig serieus progressief alternatief gepresenteerd.
11	Woordkeuze	S	4	Politiek vocabulaire van GL-PvdA grotendeels onbetwist overgenomen door presentator.
12	Moderatiegedrag	S	5	Overwegend kritisch maar structureel asymmetrisch door afwezigheid van andere gasten; enkele frames onbetwist gelaten.
13	Vragen-Asymmetrie	S	4	Afwisseling harde inhoudelijke en zachte persoonlijke vragen creëert sympathiek kader.
14	Schijnbalans	S	2	Geen significante false balance aantoonbaar in dit format.
15	Agenda-Setting	S	5	Klimaatcrisis, PVV-uitsluiting en solidariteit als onbetwiste axioma's gepresenteerd.

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 4,2 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 4,2 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 4,2 / 10

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Dominante Technieken

- 1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 6):** De uitzending laat structureel cruciale perspectieven weg: werkgevers, onafhankelijke migratiedeskundigen en rechtse beleidsalternatieven ontbreken volledig. Dit beperkt de informatieve waarde voor kijkers die een volledig beeld willen vormen van de besproken beleidskwesties.
- 2. Volledigheid (Score 6):** Het totaalbeeld van de uitzending is structureel onvolledig doordat de besproken thema's (migratie, minimumloon, klimaat) uitsluitend vanuit het GL-PvdA-perspectief worden behandeld. Onafhankelijke toetsing van beleidsstandpunten ontbreekt op meerdere cruciale punten.
- 3. Framing (Score 5):** Het politieke landschap wordt ingekaderd als een tegenstelling tussen "rechtse kluitjevoetbal" en GL-PvdA als progressief alternatief. Dit frame wordt niet uitgedaagd door de presentator en kleurt de gehele uitzending.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "GL-PvdA is het enige serieuze progressieve alternatief voor een eendimensionaal rechts politiek landschap."

Techniek: Framing, agenda-setting — Bewijs: 08:11, 45:54

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "Frans Timmermans is een ervaren, internationaal gerespecteerde staatsman met authentieke arbeidersachtergrond die bedreigd wordt maar standhoudt."

Techniek: Timing (introductiefilm), emotionele ankers — Bewijs: 00:08–01:52, 08:43–09:05

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "Solidariteit, klimaatactie en eerlijke inkomensverdeling zijn onbetwiste maatschappelijke waarden waarvoor GL-PvdA staat."

Techniek: Agenda-setting, woordkeuze — Bewijs: 20:20, 33:38, 27:54

Motivering: De totaalscore van 4,2 wijst op een lichte tot matige tendens. Het format van een lijsttrekkersinterview verklaart een deel van de structurele onevenwichtigheid, maar neutraliseert deze niet volledig. De combinatie van selectieve omissies, onbetwist gelaten politieke frames en de afwezigheid van onafhankelijke externe toetsing leidt tot een uitzending die structureel begunstigend is voor GL-PvdA. Dit is niet in strijd met de Mediawet als het wordt bezien in de context van een reeks lijsttrekkersinterviews waarbij alle partijen gelijkwaardig aan bod komen, maar de individuele uitzending voldoet niet aan het pluralismevereiste van artikel 2.1 Mediawet als op zichzelf staand product.

CONCLUSIE

De uitzending is een lijsttrekkersinterview met Frans Timmermans (GL-PvdA) dat structureel begunstigend is voor de gepresenteerde partij, primair door het format zelf maar ook door redactionele keuzes. De kritische bevraging is op meerdere punten inhoudelijk sterk (Spaanse terugkeerdeals, AOW-koppeling, klimaatplannen), maar wordt geneutraliseerd door het ontbreken van externe tegenstemmen, onbetwist gelaten politieke frames en een sympathiek kader dat door timing en woordkeuze wordt gecreëerd. In het kader van de Mediawet artikel 2.1 is de uitzending op zichzelf niet pluriform: uitsluitend één politieke positie wordt inhoudelijk gepresenteerd en getoetst. De pluriformiteitsverplichting kan worden nagekomen als de reeks lijsttrekkersinterviews als geheel alle relevante politieke posities gelijkwaardig behandelt, wat op basis van de aankondiging van het VVD-interview de volgende dag aannemelijk is maar niet door deze uitzending alleen wordt gewaarborgd.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENSELECTIE	5	●●●
2	BRONSELECTIE	4	●●
3	TIJDSVERDELING	3	●●
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	6	●●●
5	CIJFERMANIPULATIE	5	●●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	3	●●
7	TIMING	4	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	2	●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	6	●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	5	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	4	●●
12	MODERATIEGEDRAG	5	●●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	4	●●
14	FALSE BALANCE	2	●
15	AGENDA-SETTING	5	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

4.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

4.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE KWALIFICATIE (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteitsvereiste

Feitelijke omschrijving: De uitzending presenteert uitsluitend de standpunten van GL-PvdA zonder dat andere politieke posities inhoudelijk worden gepresenteerd of getoetst.

Bewijs: Tijdstempel 00:08–52:19 — de gehele uitzending is gewijd aan één partij en haar lijsttrekker; rechtse beleidsalternatieven komen niet aan bod.

Beoordeling: Als op zichzelf staande uitzending voldoet dit niet aan het pluriformiteitsvereiste. De overtreding is echter formattechnisch verklaarbaar als de reeks lijsttrekkersinterviews als geheel alle relevante politieke posities gelijkwaardig behandelt.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheidseis

Feitelijke omschrijving: Politieke frames van GL-PvdA ("rechtse kluitjevoetbal", "schijnoplossingen", diskreditering van De Telegraaf) worden door de presentator onbetwist gelaten, wat de evenwichtigheid van de berichtgeving aantast.

Bewijs: Tijdstempel 08:11 — "En als je af wilt van het rechtse kluitjevoetbal... dan kom je terecht bij de Partij van de arbeid." — Presentator reageert niet kritisch op deze framing.

Beoordeling: Het onbetwist laten van pejoratieve politieke frames is een schending van de evenwichtigheidseis, ook in het format van een lijsttrekkersinterview.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheidseis

Feitelijke omschrijving: De bronselectie (Vluchtelingenwerk Spanje als enige externe bron op migratie) en het ontbreken van onafhankelijke toetsing van Timmermans' niet-verifieerbare cijfers over Spanje tasten de onafhankelijkheid van de berichtgeving aan.

Bewijs: Tijdstempel 14:05 — Vluchtelingenwerk Spanje wordt geciteerd als enige externe bron; tijdstempel 14:44 — Timmermans' eigen niet-verifieerbare cijfers worden niet onafhankelijk getoetst.

Beoordeling: Het ontbreken van onafhankelijke toetsing van centrale beleidsbeweringen is een schending van de onafhankelijkheidseis.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending voldoet als op zichzelf staand product niet volledig aan de vereisten van Mediawet artikel 2.1 op de punten van pluriformiteit, evenwichtigheid en onafhankelijkheid. De pluriformiteitsschending is formattechnisch verklaarbaar en kan worden geneutraliseerd als de reeks lijsttrekkersinterviews als geheel alle relevante politieke posities gelijkwaardig behandelt. De evenwichtigheidsschending (onbetwist laten van politieke frames) en de onafhankelijkheidsschending (ontbreken van onafhankelijke toetsing van centrale beleidsbeweringen) zijn echter niet formattechnisch verklaarbaar en vormen een zelfstandige schending van artikel 2.1. Op basis van de beschikbare informatie is er geen aanleiding voor een formele klacht bij het Commissariaat voor de Media, maar de bevindingen rechtvaardigen een kritische redactionele evaluatie van de journalistieke standaarden die in deze uitzending zijn gehanteerd.

BRONNEN-DIEPTECHECK (Verplicht voor alle geciteerde vakinstanties / NGO's / adviesorganen)

1. Vluchtelingenwerk Spanje

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- 1. FINANCIERING:** NGO gefinancierd door donaties, overheidssubsidies en Europese fondsen (UNHCR, EU-fondsen). Geen commerciële belangen.
 - 2. MANDAAT:** Bescherming van vluchtelingenrechten. Niet compatibel met neutrale beoordeling van terugkeerdeals, omdat de organisatie structureel belang heeft bij het bekritisieren van dergelijke deals.
 - 3. BELANGENCONFLICT:** Institutioneel belang bij het bekritisieren van terugkeerdeals en het beschermen van vluchtelingenrechten. Dit maakt hen een partijdige bron in dit debat.
 - 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -2 — Structureel belang bij bekritisieren van terugkeerdeals.
 - D2 Persoonlijk risico: +1 — Organisatie riskeert reputatieschade bij onjuiste uitspraken.
 - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Expertise op vluchtelingenrecht, niet op migratiestatistieken.
 - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent standpunt over vluchtelingenrechten.
 - D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Uitspraak is feitelijk ("geen officiële cijfers") maar selectief.
 - D6 Bronniveau: -1 — Secundaire bron; geen primaire migratiedata.
- TOTAAL: 0 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** Een onafhankelijk migratieonderzoeksinstituut (bijv. WODC, IOM) had een meer neutrale beoordeling kunnen geven.

2. Raad van State

- 1. FINANCIERING:** Staatsorgaan, gefinancierd door de Nederlandse overheid. Onafhankelijk adviseur van de wetgever.
 - 2. MANDAAT:** Juridische en financiële advisering aan de wetgever. Compatibel met neutrale beoordeling van wetgevingsvoorstellen.
 - 3. BELANGENCONFLICT:** Geen direct belang bij een specifieke beleidsuitkomst. Institutioneel belang bij handhaving van rechtsstaat en begrotingsdiscipline.
 - 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: +2 — Geen directe belangen bij beleidsuitkomst.
 - D2 Persoonlijk risico: +1 — Institutioneel risico bij onjuiste adviezen.
 - D3 Vakbekwaamheid: +2 — Hoge juridische en financiële expertise.
 - D4 Meningsconsistentie: +2 — Consistent in toepassing van juridische en financiële normen.
 - D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Sterk datagedreven en juridisch onderbouwd.
 - D6 Bronniveau: +2 — Primaire bron; eigen onderzoek en analyse.
- TOTAAL: +11 → BRONNENVERKEERSLICHT: GROEN
- 5. TEGENSTEM:** Economen die de AOW-koppeling verdedigen vanuit solidariteitsperspectief (bijv. SCP, FNV) hadden een alternatief perspectief kunnen bieden.

3. ING en Rabobank (terloops geciteerd)

- 1. FINANCIERING:** Commerciële banken met eigen economische onderzoeksafdelingen. Gefinancierd door aandeelhouders en klanten.
 - 2. MANDAAT:** Economisch onderzoek ten behoeve van klanten en beleidsmakers. Niet primair gericht op onafhankelijke beleidsadviesing.
 - 3. BELANGENCONFLICT:** Commerciële banken hebben belang bij stabiele energiemarkten en kunnen een voorkeur hebben voor geleidelijke klimaattransitie. Niet neutraal op klimaatbeleid.
 - 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -1 — Commercieel belang bij stabiele energiemarkten.
 - D2 Persoonlijk risico: +1 — Reputatierisico bij onjuiste analyses.
 - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Economische expertise; beperkte klimaatwetenschappelijke expertise.
 - D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent in economische analyses.
 - D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend datagedreven.
 - D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron; eigen analyses op basis van beschikbare data.
- TOTAAL: +3 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL
- 5. TEGENSTEM:** PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) wordt wel genoemd als "nog aan het uitrekenen", maar hun conclusies worden niet gepresenteerd. Dit is een gemiste kans voor onafhankelijke toetsing.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Vluchtelingenwerk Spanje	-2	+1	+1	+1	0	-1	0	GEEL
Raad van State	+2	+1	+2	+2	+2	+2	+11	GROEN
ING en Rabobank (terloops geciteerd)	-1	+1	+1	+1	+1	0	+3	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

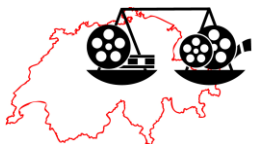
Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.